

DE FAKKEL

Vrij Communistisch orgaan der Vlaamsche Groepen

VERSCHIJNT 2 MAAL PER MAAND

Redactie en Administratie :

VRIJDAGMARKT, 3, GENT

ABONNEMENTSPRIJS :

BINNENLAND	1.50 per jaar.
» »	0.75 per 6 maand.
BUITENLAND.	2.50 per jaar.
» »	1.25 per 6 maand.

De geschiedenis leert ons, dat overal, waar groote bewegingen voor de deur stonden, de leiders der algemeene belangen zich beijverden om bijzaken voorop te schuiven en zoo de aandacht der natien af te trekken van de hoofdzak.

MULTATULI.

Thans bestaat de vrijheid van de arbeiders in het aanbieden zijner armen op de arbeidsmarkt en om van honger te sterven als men zijn diensten niet noodig heeft.

BISSCHOP VON KETELER.

Artikels moeten voor Woensdag avond ingestuurd worden.

Carnot's dood

Carnot, de president der Fransche republiek, is gedood. Lafhartig vermoord! schreeuwen de burgerklasse en de door haar geprostitueerde vuile deerne, de pers, in koor.

De klasse, die haar bestaan aan eene aaneenschakeling van moorden te danken heeft; die om haar lui en vadsig leven te kunnen volhouden, ieder uur slachtoffers onder de arbeiders maakt en zelfs vrouwen en kinderen vermoordt, zij, die moordenaarsklasse, durft anderen voor lafhartige moordenaars verwijten. Welke onbeschaamdheid!

Wij integendeel beschouwen Carnot's dood als eene zeer beprijpelijke daad, uit naam van het vertrapte en hongerende proletariaat aan zijne verdrukkers en uithongeraars toegebracht.

Wie toch en wat was Carnot?

Hij was de verpersoonlijking van eene klasse, die de lafheid, de onmenscheijkheid, de ongerechtigheid en de misdaad ten toppunt voert, namelijk de kapitalistenklasse.

Als hoofd van den staat was hij gelast met het in voege houden der bestaande, en met het ten uitvoer brengen van de dagelijks toenemende ongerechtigheden.

Is het dan te verwonderen dat zij, die de slachtoffers dier ongerechtigheden zijn, zich tegen de bedrivers daarvan verzetten en eenen strijd op leven en dood tegen hen hebben aangegaan?

Geenszins. Elke daad, tegen het onrecht gepleegd, is begrijpelijk, en, alhoewel in strijd zijnde met de hedendaagsche moraalbegrippen, gerechtigd.

De gansche bourgeoisie, als klasse, is in den persoon van Carnot getroffen. Niet zoozeer omdat hij lid dier klasse was; niet omdat hij Ravachol, Vaillant en Henry het leven heeft ontnomen; niet omdat hij honderde personen, die men van anarchisme zelfs maar verdacht, van hunne vrijheid liet berooven en geen rekening hield van de tranen en smeekingen van onschuldige vrouwen en kinderen; niet enkel om dit alles is Carnot door den dolk van Santo Caserio getroffen. In Carnot, als president der Fransche republiek, is de Fransche bourgeoisie in 't bijzonder, in hem, als hoofd eens staats, als man van gezag, is de gansche kapitalistische gezagsbende in 't algemeen getroffen. Door de bourgeoisie de rechte man op de rechte plaats erkend, werd Carnot ook voor

hare misdaden aansprakelijk gesteld en moest hij voor dezelve boeten.

Alhoewel de daad van Caserio individueel was, ligt er een kollektief karakter aan ten grondslag: Caserio handelde voor de slachtoffers van 't onrecht, het proletariaat; Carnot werd getroffen als het onrecht van eene gansche klasse vertegenwoordigende.

* *

De gansche kapitalistenbende en wat aan haren sleep hangt, huilt krokodillentranen over den dood van dien éenen mensch, terwijl zij ter nauwernood een woord van medelijden over heeft voor de bijna 300 slachtoffers van den arbeid in Engeland. Dit teekent den haat en de verachting welke de burgerklasse voor ons, arbeiders, bezit. Aan de begraafing van Carnot werd alleen honderd duizend frank betaald, aan kransen en kronen gaf die dievenbende anderhalf millioen uit, terwijl voor onderstand der talrijke weduwen en weezen van bovengenoemde slachtoffers des arbeids nauwelijks 100,000 frank zullen kunnen bijeengebracht worden.

En dan durft die klasse moord en brand schreeuwen, wanneer er nu en dan een wreker opstaat. Veeleer, dan verbaasd te staan over deze aanslagen, zou zij zich niet moeten verwonderen dat er niet veel meer van zulke daden voorvallen?

Doch wij vermeenen haar te kunnen voorspellen, dat indien aan het volk geen gerechtigheid geschiedt en men door straffen den honger tracht te stillen, de daden, als die aan Carnot voltrokken, zich zullen vermenigvuldigen. Ofschoon tot nog toe individueel geschied zijnde, zal dan de tijd niet verre meer zijn dat een kollektief optreden van de klasse der verdrukten tegenover hare verdrukkers zal plaats hebben. De bourgeoisie zelve werkt dit het meest in de hand. Geweld wordt met geweld gekeerd. Hoe meer de reactie het hoofd opsteekt, des te spoediger zal het tijdperk van aktie en van algemeene strijd intreden.

Daarom vreezen wij dan ook de reactie niet. Integendeel, zij is ons welkom. De stem der natuur, de eisch om brood wordt door geen geweld gesmoord. Vervolgt, martelt, vonnist, verbant, guillotineert, doet al hetgeen laag, slecht en onmenscheijk is, gij laffe en misdadige bourgeoisie, het zal u niet baten; schiet de hongerigen niet met zes — zooals gij te Monjuich gedaan hebt — doch met tien- en honderdtallen te gelijk

neer, de honger echter kunt gij niet met kogels uit de wereld roeien. Vermoord de anarchisten op valsche beschuldigingen, zooals gij dit te Chicago gedaan hebt, de anarchie, het beginsel, kunt gij niet vermoorden: het bloed der martelaren is het zaad voor de toekomstige samenleving van geluk en welvaart voor de gansche menschheid.

Voor de arbeidersbeweging heeft de reactie nog eene andere gunstige zijde. Zij heeft nl. eene zuivering ten gevolge; het kaf wordt uit het koren verwijderd. Vele onzuivere elementen, die zich in hare rangen bevinden, zullen deze uit schrik des te spoediger verlaten.

* *

Het gewezen en gejammer der bourgeoisie komt niet voort uit haar humaniteitsgevoel. Niet omdat Carnot als mensch het leven werd ontnomen, gaat zij zoo hevig te keer, doch wel omdat zij als klasse zoo gevoelig is getroffen geworden. Als de kapitalistenbende zich kon beroemen op menscheijkheid en humaniteit, dan zou zij bij alle gelegenheden niet zoo onmenscheijk, zoo inhumaan handelen. Zij zou dan niet dulden dat er te midden van den maatschappelijken overvloed menschen van honger kreveeren. Zij zou zich verzetten tegen de willekeurige gevangennemingen van hen die den strijd voor de menschheid hebben aangeboden. Zij zou de tranen drogen van klagende vrouwen en weenende kinderen. Doch bij haar is van dit alles niets te bespeuren. Het brutaal egoïsme zit bij haar voor. Het belang van haren geldkoffer geeft in alles den doorslag en heeft alle menscheijk gevoel bij haar verstikt. De schrik drijft haar naar 't geweld, doch daardoor zal zij te spoediger vergaan.

Wij deelen dan ook hare jammerklachten niet en verwonderen er ons over, dat een gedeelte der arbeiderspers Carnot nog goede hoedanigheden kon toeschrijven. De man, die als werktuig der bourgeoisie, Vaillant, Henry en anderen deed onthoofden en van zijn recht van gratie geen gebruik wilde of durfde maken, was of wreed of karakterloos. Hij dien geen acht sloeg op de tranen van Henry's weenende moeder, bezat geen gevoel. Hij die den dienaar was van een bende Panamisten, kon geen aanspraak maken op den naam van rechtvaardig man. Hij was eenvoudig een automaat in handen eener bende schurken.

Aan de bourgeoisie en hare werktuigen onze haat en verachting. Aan de slachtoffers der bour-

geoisie ons medelijden en onze toewijding. Aan hen, die zich verzetten tegen de euvelheden der bourgeoisie, onze achting. DE FAKKEL.

Een welgemeende Raad

(Vervolg en slot, zie n° 13.)

En gij, onverschilligen, hoelang laat gij u nog bestempelen met den naam van oneerlijken?

Ziehier hunne gewoonlijke redeneering: Och kom, wel is waar hebben de anarchisten het recht aan hunne zijde: hunne leerstellingen zijn als het ware zuivere rechtvaardigheid en de meeste erkenning der menschelijke waardigheid, maar in geenendeel wil ik aan de verwezenlijking der anarchie medewerken; zonder mij zal dit alles wel gaan, en evenals de strijders zal ik later genieten van de vruchten, waarmede hunne opofferingen zullen bekroond worden.

Is er iets oneerlijker dan dat? Men zou zich moeten schamen zulke woorden te uiten. De vruchten plukken van eens anders arbeids, wanneer men de kans en de gelegenheid heeft het zaad te helpen strooien, is de oneerlijkheid tot het uiterste gedreven. In deze staan de onverschilligen volkomen gelijk met de kapitalisten, die den werkman de voortbrengst van zijn arbeid ontselen, om zelve in overvloedige weelde te kunnen leven. Was het dat de onverschilligheid voortkwam uit onwetendheid, we zouden het tot daar kunnen laten, doch op het oogenblik hebben wij het gemunt op de wetende onverschilligen. En daarom is hunne handelwijze een verzuim van eene zedelijke plicht, hetgeen wij, anarchisten, deze mannen gedurig voor de voeten moeten werpen.

Op! gij allen, die weet dat de anarchie het ware menschelijk ideaal is, en door uwe onverschilligheid tot heden den naam van oneerlijken op u geladen hebt. Brengt allen uw steentje bij aan het gebouw der toekomst; spoed u, en zorgt met ons, dat weldra de oogen geopend zijn van het proletariaat. Daardoor zal kunnen voorkomen worden dat het nakende vuur ons verslinde, maar dat het ons brenge in eenen toestand van vrede en welstand voor de gansche menschheid.

Hebben we nu met eene verzoenende taal de twee eerste kategoriën (de vreesachtigen en onverschilligen) aangemaand hunne strijdende broeders in den zwaren kamp te vervoegen, een meer zwaar woord zal uit onze pen vloeien, geslingerd naar het hoofd van diegenen, welke uit berekening verzwijgen en in 't donker houden, wat hun nochtans, naar het schijnt, het nauwst aan 't hart ligt. Hier is ons woord bijzonderlijk gericht tot de sociaal-demokraten, in wier rangen er op het huidig tijdstip velen zijn, die — misschien door de eene of de andere omstandigheid in het net gebracht — erkennen, dat wij, anarchisten, ijveren voor eene maatschappij, die zoo rechtvaardig is en doeltreffend voor de vrijheid van allen, dat zij noch door hen, noch door anderen kan tegen gesproken worden.

Wat is dan toch de oorzaak, die hen van ons verwijderd houdt en doet besluiten om niet openbaarlijk te verkondigen wat onweerlegbaar is?

Verschillende argumenten voeren zij aan, doch hiervan is voor een denkend mensch geen enkel tegen de kritiek bestaand. Ziehier de beweegredenen, waarop zij zich gewoonlijk steunen: Anarchie is edel en schoon, doch het einddoel der beschaving. Om zoo ver te geraken, zal het menschedom in zijne ontwikkeling nog verschil-

lende trappen moeten bestijgen, en hiervan dient rekening te worden gehouden. De hervormingen, hoe gering ook, die ons het dichtst nabij komen, moeten wij helpen in praktijk brengen, en zoo voorts, tot zoolang de anarchie bereikt is.

Op het eerste zicht zou men zeggen, dat dit de juiste berekening is. Nochtans, als men den loop der maatschappelijke ontwikkeling met een helder oog beschouwt, is er niets onjuister dan dat.

Eerst en vooral zal ik doen opmerken, dat als men begint met te erkennen, dat de anarchie het beste stelsel voor de samenleving is, men daardoor er tevens op wijst, dat al de andere stelsels slecht of niet goed zijn. En waarom dan gedurig werken en strijden om den geest der massa te kneden naar beginselen, die reeds als onpraktisch veroordeeld zijn vóór hunne verwezenlijking? Alzoo hangt men een blinddoek voor de oogen des volks; aldus speelt men het spel van bedriegers, door de werklieden te voeden met ijdele hoop, door hervormingen aan te prijzen, waarvan men zelf geen heil verwacht.

Och, ontegensprekelijk vallen dezulken onder de kategorie, die uit sluwe berekening de waarheid wegmoffelen. Als men zulke mannen van nabij kan gadeslaan, is men alras overtuigd, dat niets anders hunne drijfveer is, dan om het meeste persoonlijk voordeel zoo gauw mogelijk te genieten. Het lijden des volks dient hun voor niets anders, dan om reklaam te maken en eene volks-geliefdheid te verkrijgen, ten einde voordeel aanbrengende plaatskens te veroveren, die door de huidige rotte maatschappij uitgedeeld worden.

Zij zeggen ons: « om de anarchie bij het volk ingang te doen vinden, is het nog veel te vroeg; de werklieden zijn nog zoo moeilijk te overhalen voor kleine hervormingen. »

Ah, 't is juist dat wat wij altijd beweren: het volk is niet meer warm te krijgen voor die beuzelarijen. Als het ware instinktmatig gevoelt het, dat grootsche veranderingen moeten plaats grijpen, vooraleer de schreeuwende ongelijkheid en de daaruit voortspruitende armoede en ellende zullen verdwenen zijn.

« 't Is nog te vroeg »!? Wanneer zal het dan tijd worden? Hoe langer men wacht, hoe langer de vooroordeelen in de geest des volks zullen blijven voortwoekeren, en hoe langer het duren zal eer men de vrijheidsliefde in de hoofden der massa kan doen post vatten.

Wat aangaat, als zou het menschedom in zijne ontwikkeling nog verschillende trappen moeten bestijgen, zie, dit is volgens mij eene valsche redeneering, te meer, omdat de toekomst ons zulke groote verrassingen kan te aanschouwen geven, zoodat elke profetie in dien zin schipbreuk kan lijden.

Maar wat vast staat, is het volgende: om de anarchie zoo gauw mogelijk te doen zegevieren, is het de zedelijke plicht van hare belijders, terstond te beginnen met vuur en krachtdadigheid het idee te verkondigen, om het getal aanhangers zoo groot mogelijk te maken. Elke verandering of hervorming, die de anarchie zou kunnen voorafgaan en die niets noemenswaardig verbetert, zal alsdan niet lang staande blijven. Ze zal als het ware onder den verkregen vrijen adem des volks als eene zeepbel uiteenspatten, wat ons snel zal voeren naar het door ons allen gewenschte doel: *de Anarchie*.

Zooals men duidelijk ziet, is de redeneering dezer laatste kategorie eene berekening, en niet onverdiend is hen den naam van oneerlijken

toegeworpen. Hun streven beoogt niets anders, dan de massa van het licht te verwijderen, om zodoende in de mogelijkheid te zijn op hare schouders naar boven te klimmen en samen met de openlijke volksvijanden een genoegelijk leven te slijten, ten koste van het zweet en den arbeid hunner evenmensen.

Doch pas op, volksbedriegers! Wij verzekeren u, dat voornamelijk onze taak ook hierin bestaat, het volk voor zulke schijnbare doch oneerlijke volksvrienden(!) te waarschuwen. En eenmaal zullen uwe maskers door het volk afgerukt worden. Wee dan uwer, want de woede des volks zal u behandelen als waart gij zijne grootste vijanden.

G. B.

De Vrijheid

door MICHEL BAKOUNINE

Ik ben een vurig beminnaar van de vrijheid. Zij is uitsluitend de eenige phenix (1) onder wier vleugelen de verstandelijke vermogens, de waardigheid en het geluk der menschen zich kunnen ontwikkelen en uitbreiden. Ik versta onder vrijheid niet die, welke alleen bestaat voor den vorm en die verleend, afgemeten en gereglementeerd wordt door dien eeuwigen leugen, den staat. Immers dit soort vrijheid is inderdaad niets anders dan de vertegenwoordigster van de voorrechten van enkelen, gegrond op de slavernij van de geheele menschheid, verminderd met dat kleine getal.

Ik bedoel ook niet de individualistische (2), eigenbaatzuchtige, beestachtige en toch altijd armzalige en ingebeelde vrijheid, die verkondigd wordt door de volgelingen van J. J. Rousseau en alle andere scholen van het kapitalistisch liberalisme. Want deze beschouwen het zoogenaamd algemeen belang, vertegenwoordigd door den staat, als de uiterste grens van het recht van iederen eenling (ieder mensch op zich zelf.) Dit nu moet noodzakelijk er toe leiden, dat het recht van den eenling teruggebracht wordt tot nul.

Neen, ik meen onder de vrijheid, de eenige die dezen naam waard is, namelijk de vrijheid die bestaat in de volledige ontwikkeling van alle stoffelijke, verstandelijke en zedelijke krachten, die nu als werkloze bekwaamheden in ieder van ons aanwezig zijn.

Ik begrijp onder vrijheid die, welke geen andere hinderpalen erkent, dan die haar in den weg gelegd zijn door de regelen van onze eigene natuur. Hieruit volgt, dat er eigenlijk gezegd geen hinderpalen bestaan, want genoemde regelen zijn ons zelfs niet eens opgelegd door een buiten ons staanden wetgever, die 't zij naast of boven ons staat.

Deze natuurregelen wonen als 't ware in ons, zij kleven ons onafscheidelijk aan; zij vormen zelfs den grondslag van ons geheele wezen, en dat zoowel stoffelijk als verstandelijk en zedelijk. In plaats van hen dus te beschouwen als een beperking, een grens, moeten we in hun de werkelijke voorwaarden en den grond van onze vrijheid zien. Ik bedoel de persoonlijke vrijheid, die verre van in de vrijheid van anderen een grenspraal te zien, er invrijheid in vindt. Ik meen de persoonlijke vrijheid begrensds door de vrijheid van allen; de vrijheid door solidariteit (3); de vrijheid in de

(1) Phenix, fabelachtige vogel, de onvergankelijke voorstellende.

(2) Individualistisch, elk voor zich zelf.

(3) Solidair, allen voor een, een voor allen.

gelijkheid; de vrijheid, zegepralend over 't ruw geweld en over 't gezagsbegip, dat nooit iets anders was dan de denkbeeldig volmaakte uitdrukking van dit geweld. Ik bedoel de vrijheid, die na alle hemelsche en aardsche droombeelden te hebben vernietigd, op de puinhoopen van alle kerken en alle staten een nieuwe maatschappij zal grondvesten en inrichten: de samenleving der solidaire menschheid.

Het uiteinde van den heer der wereld

De heer der wereld zat in zijn gouden paleis. Met welbehagen zag hij neder op de onbeschrijflijke heerlijkheden en ontelbare schatten, die hem van alle zijden omgaven. Voor zijne oogen ontrolde zich tot op zeer grooten afstand een heerlijk schoone groep van prachtige paleizen die ten verblijf strekten aan keizers en koningen, voorname prelaten en hoogwaardigheidsbekleeders, rijke groothandelaars en voorname industrieelen, terwijl de schoonheid van al die paleizen nog verhoogd werd door allerschoonste tuinen en parken, waarmede zij omgeven waren, prijkende met de uitgezochtste planten en bloemen. Daarachter volgde een zeer groot aantal kleinere, maar toch zeer goed ingerichte huizen met of zonder tuin, waarin beroemde geleerden, kunstenaars, kleinhandelaren en fabrikanten woonden.

Aan den verre horizon, zoover verwijderd dat het oog van den heer der wereld er niets van kon waarnemen, stonden de armzalige hutten der werkslaven, die men genoodzaakt had al die heerlijkheden en schatten in 't leven te roepen.

Tusschen deze hutten wandelden nu en dan dikbuikige priesters, schuddende in hun vet, die tot de door zorg en nood zwaar ter neer gedrukte slaven als volgt spraken: al moet gij dikwijls honger lijden, dan is zulks alleen dienstig voor uwe gezondheid, omdat gij dan niet zoo dikwijls, zooals zulks met rijken het geval is, aan slechte spijsvertering lijdt. En wanneer gij in den winter dikwijls veel koude lijdt, dan dient zulks om uwe spieren en zenuwen te versterken en u te verharderen, zoodat gij u niet, gelijk de verwijsde rijken, bij 't minste tochje een verkoudheid of wel een zware koude op den hals haalt. Het voornaamste van alles is echter dit, dat gij voor uw lijden hier op aarde, na uwen dood, in den hemel rijkelijk beloond zult worden.

« Ja, de hemel! » riepen de arme slaven als in koor, « dat is onze troost; daar in den hemel zullen zij de eersten zijn, die hier op aarde de laatsten waren. »

« Als het maar waar was, » aldus bromde een donker uitziend man.

Bij het vernemen van die woorden wendden de andere slaven zich met afschuw van hem af, terwijl een priester, in toorn ontstoken, uitriep: Gij ongeloovige hond, gij gaat regelrecht naar de hel! En de man gods liet hem grijpen en opsluiten in een donker vochtig hol, opdat hij hier op aarde reeds aanstonds een voorsmaak van de hel zou krijgen.

De met glans en pracht omgeven heer der wereld zag niets van al zulke voorvallen. En hij sprak tot zich zelve: die allen daar zijn mij onderdanig; keizers en koningen, zoowel als alle mogelijke grooten der aarde, gelijk ik zelf, zijn van huis uit zoo klein, zoo nietig.

Niemand mag dit echter weten — niemand.

Toen hij aldus met groot welbehagen om zich

heen zag, ontwaarde hij geheel in de verte eene onafzienbaar lange wolkstreep, waarin naar 't scheen zich allerlei zonderlinge gedaanten bewogen en plotseling maakte een onverklaarbare angst, een sidderen over al zijn leden, een ijzig gevoel zich van hem meester. Alstoen deed hij alle wijze mannen tot zich komen en zeide tot hen: « wat is dat voor een wolkstreep daar? Het maakt mij angstig en doet mij ijzen. »

De wijze mannen richtten nadenkend hunne verrekijkers in de aangegeven richting en spraken: o heer, dat zijn nevelbeelden, gij hebt daarvan niets te vreezen. Maar ik wil toch, aldus riep de heer der wereld toornig uit, dat gij deze nevelbeelden zult doen verdwijnen. Ik wil die wolkstreep niet meer zien; gaat en zorgt er voor dat zij van voor mijne oogen verdwijne.

« Uw wil, o heer, geschiede, » zeiden de wijze mannen. En zij gingen heen om de nevelbeelden uiteen te jagen.

In den daaropvolgenden nachtdroomde de heer der wereld dat hij andermaal de noodlottige wolkstreep zag, maar ditmaal veel grooter en duidelijker dan de vorige maal en het kwam hem voor alsof die steep steeds dichterbij kwam in de richting van zijnen slotburgt. Plotseling kwam eene afschuwwekkend gestalte uit den nevel te voorschijne, een geraamte in zwarte lompen gehuld, akelig om aan te zien. Toen sidderde de heer der wereld over zijn geheele lichaam en het koud angstzweet parelde op zijn anders droog voorhoofd. Hij wilde om hulproepen, maar zijn stem weigerde den dienst; hij wilde naar een wapen grijpen, maar de ontveeschde schedel grijsde hem dermate aan dat hij zich niet in staat gevoelde zich te verroeren. Het akelig uitzierende geraamte stond nu dicht bij zijne legerstede. Nadat de heer der wereld op die wijze gedurende eenigen tijd, door doodsangst aangeprepen, gelegen had, begon hij steunend heen en weer te rollen en fluisterde eindelijk met een nauwelijks verstaanbare stem: Wie zijt gij, en wat wilt gij?

Ik ben de *honger*, antwoordde het spook met luider stemme en de nevel, die angst en afgrijzen bij u verwekt, zijn de ontelbare scharen hongeringen die mijn gevolg uitmaken.

Ik heb, aldus sprak de heer der wereld, wiens zinnen zich al meer en meer verwarden, mijnen wijzen mannen bevel gegeven u en uw geheele gevolg uit te roeien.

Toen riep het spook met donderende stem: « Of wij u en al uwe heerlijkheid er bij! Op het oogenblik dat gij de roode bliksemflitsen den nevel zult zien doorklieven, *dan* komen wij! »

De heer der wereld schreeuwde het uit van ontzetting en werd klaar wakker. Het spook was verdwenen. Hij trok hard aan 't schellekoord en toen de bedienden in allerijl kwamen toesnellen, vonden zij hunnen heer, den heer der wereld, geheel bewusteloos in 't bed liggen. De bedienden zonden onmiddellijk om de lijfarts. Deze kwam zeer spoedig en bleef langen tijd met den bewusteloze alleen. Toen hij eindelijk de slaapkamer verliet, werd hij buiten opgewacht door de ministers en generaals, die hem, bevende van angst en schrik, vroegen wat hunnen heer deerde.

Hij heeft, aldus fluisterde de lijfarts met verstoorden blik, eene ongeneeslijke beving die zeer aanstekelijk is. Heeren, neemt u in acht.

Kort daarop zag men de ministers en generaals, alle kamerheeren en huisbedienden met knikkende knieën naar binnen gaan; zij hadden allen dezelfde ongeneeslijke beving. De ziekte breidde

zich uit, keizers en koningen, prelaten, millionairs en allen die in hunnen dienst waren, werden er door aangetast, zoodat zelfs de grond onder hen begon te beven.

Toen werden uit alle deelen der wereld de beste geneesheeren bij elkaar geroepen. Het duurde zeer lang eer zij tot een besluit kwamen, daar elk van hen een eigen meening had omtrent de bestrijding van de ziekte, waardoor ook zij reeds ten deele waren aangetast. Eindelijk meende de meerderheid der kunstmakers in de geneeskunde een voortreffelijk versterkend geneesmiddel gevonden te hebben, en ofschoon de minderheid waarschuwend haar stem liet hooren, drongen zij er op aan dat hun, naar zij meenden, universeel geneesmiddel zou toegepast worden. Toen werden er om het paleis heen kanonnen opgesteld en een onnoemlijk aantal wachters, gewapend met knuppels, sabels en allerlei kleine schietwapenen, op wacht gezet.

De ziekte scheen werkelijk een oogenblik af te nemen, maar om met des te meer kracht te voorschijn te komen. De heer der wereld kon geen oogenblik meer rusten; hij had het akelige spook en den nevel voortdurend voor oogen, onverschillig of hij waakte of sliep en dat: « *ik ben de honger!* » klonk hem voortdurend in de ooren.

Wederom lag de heer der wereld te droomen in zijn bed en zag deze vol schrik den nevel van alle kanten dreigend naderen. Plotseling vertoonden zich roode vlammen in den nevel en de heer der wereld riep vol ontzetting: *zij komen!*

Het: *zij komen, zij komen!* klonk schier overal door het geheele slot.

De kreet: *zij komen!* werd gehoord in de paleizen van keizers en koningen, van kerkvorsten en millionairs. Allen liepen vol ontzetting door elkander, enkelen van hen trachtten zich door de vlucht te redden, anderen daarentegen zochten hun heil door zich in hunne keldergewelven te verbergen.

De heer der wereld sprong eveneens van zijn bed om zich door de vlucht te redden; maar alles om hem heen stond reeds in rook en vlammen en alles stortte met en over hem in den afgrond.

Aldus was het verschrikkelijk uiteinde van dezen heer der wereld; zulk een uiteinde was slechts verdiend loon, want deze heerscher, die duizenden jaren met onbepaalde macht over de wereld had geheerscht, was een dwingeland, een monster van barbaarsheid.

Lang na dien tijd zag men op de plaats, waar zijn slotburgt had gestaan een zwart gedenkteeken, waarop deze woorden geschreven stonden:

Hier rust voor eeuwig

De eenige heer der wereld:

De privaat eigendom.

Maar rondom dit treurig teeken, herinnerende aan voorbijgegangene barbaarsheid, leefde de geheele menschheid als een enkel eensgezind volk van broeders, zonder politie en militairen, zonder wetten en autoriteiten, zonder tuchthuizen en priesters en zonder geloof aan een god en zonder hoop op een hiernamaals. Gezond naar lichaam en geest, toegerust met de verst strekkende kennis van alle dingen, natuurkrachten en natuurverschijnselen, die door onze zintuigen waar te nemen zijn, waren de handelingen van deze waarlijk gelukkige menschen slechts het gevolg van verstand, plichtbesef en naastenliefde; hier, waar zelfzucht ten eenenmale tot de onbekende dingen behoorde, was geen plaats voor vuilen en tot walgings toe oververzadigden rijkdom, geen plaats voor armoede, die den mensch tot beneden het dier doet

zinken en veroorzaakt wordt door overspanning en gebrekkige voeding; ziekte en ontijdige dood komen slechts bij uitzondering en misdaden bijna in 't geheel niet meer voor. Deze benijdenswaardige menschen geven aan hun gemeenschapsleven den naam van :

ANARCHISTISCH-COMMUNISME

(Licht en Waarheid).

Brieven uit Amerika

Langzamerhand begint de groote mijnwerkersstrijd tot een einde te geraken. Op verschillende plaatsen is men weer begonnen te werken voor een nietsbeteekende loonsverhooging; elders hebben eenige duizende negers de plaats ingenomen van de strijders, en binnen korten tijd zal deze reusachtige werkstaking tot het verleden behooren.

Weer voor de zooveelste maal zullen de arbeiders, na weken honger te hebben geleden met vrouw en kinderen, afdalen honderden meters beneden de oppervlakte, om hunnen zwaren arbeid te hervatten. Wat een leed sleept zulk een werkstaking na zich. Hoevelen zijn er niet die alles hebben moeten verkoopen wat waarde had, om hun leven te redden, en hoeveel vrouwen en kinderen kunnen treuren over het verlies van hun vader of broeder, die door het vuur van de partij der orde(?) werd gedood.

Hoe sober is het succes van zulk een werkstaking, tegenover het leed wat is geleden, en nog geleden zal worden. Jaren gevangenisstraf staan hen te wachten die zich verzetten tegen hunne uitzuigers, enkelen zullen zeer zeker de doodstraf niet ontloopen. En de heeren mijneigenaars! Och zij varen er wel bij. De staat heeft troepen gezonden om het eigendom te beschermen, wat natuurlijk eenige duizende dollars buitengewone uitgaven zijn, die den armen werkman weer moet betalen.

Intusschen zijn de kolenprijzen gerezen; wie trekt dus weer aan het langste eind?

De werkstaking aan de wagenfabriek van Pullman duurt nog steeds voort. Meer dan ellendig is het leven wat deze lieden lijden. Op verschillende plaatsen in Chicago zamelt men gelden in voor deze 2000 arme gezinnen. De burgemeester Hopkens van Chicago doet alle moeite om gelden bijeen te zamelen voor de werkstakers.

Pullman zelf bekommert zich om de geheele staking niets. Dat fellow toont zich als de grootste schoft van Amerika, en dat wil wat zeggen. Halstarrig weigert hij iedere overeenkomst met de commissie. Aan zijn office werden de commissieleden op de brutaalste wijze behandeld. Zoo ver drijft deze schurk de onbeschaamdheid, dat de dominees in zijn dienst, hem in zijn kerk uitmaken voor 'n ploert. Toch blijven Pullman's werklieden kalm en bedaard afwachten wat hun genadige heer met hen zal doen. Met uitgehongerde en verbleekte wangen liggen ze in het gras van Pullman's parken. Hoe dom toch?

Over het algemeen ziet het er in Amerika treurig uit; de werkeloosheid is schrikbarend. Uit alle staten en steden komen de treurigste berichten van de vreeselijke werkeloosheid die er heerscht. In de vergaderlokalen van de Unions zijn dagelijks duizende arbeiders die werk verlangen, zonder dat men er iets aan kan doen.

De ontevredenheid wordt van dag tot dag

grooter, en ieder arbeider, ziet met angst den winter te gemoet. Of deze winter zoo kalm zal aflopen, is zeer te betwijfelen. Wie men hier ook spreekt allen verwachten zij deze winter een revolutie; tot zelfs de politie verwacht het, zoo overtuigd is men dat de toestand onhoudbaar is.

En toch staat de regeering machteloos tegenover zulk een toestand. Het kiesrecht, dat hier zoo uitgebreid is blijkt niet in staat te zijn, den toestand dragelijk te maken. De groote moloch het kapitalisme slokt alles op, zelfs de kiezers en gekozenen.

Zoo zullen wij het waarschijnlijk beleven dat in Amerika de groote voorraadschuur van Europa, het eerste de stoot zal worden gegeven voor een revolutie.

Chicago, 22 Juni 1894. L. W. VAN KOERT.

Internationale Beweging

RUSLAND. — Ook hervorming. — In Rusland schijnen de toestanden den weg van beterschap op te gaan.

De czaar heeft ten minste eindelijk ingezien, dat « zijn » landernstig behoefte heeft aan hervormingen.

Daarom bevatte de Russische staatscourant dezer dagen een twaalf kolommen-lange ukaze, waarin de regeling te vinden is der belangrijke kwestie van... de uniformen voor het personeel van den civielen dienst. Ieder dezer ambtenaren moet voortaan zeven soorten uniformen bezitten; voor gala, feestdagen, gewoon, dagelijks, buitengewoon, reis- en zomertenu.

De ukaze bepaalt verder, dat de ambtenaren indien zij op de keizerlijke bals genoodigd worden, moeten dragen: als zij dansen, korte witte broek, witzijden kousen en gelakte schoenen, en zoo zij niet dansen, lange witte broek zonder gal-lons.

Arm volk, dat door zoo'n uniform-man geregeerd wordt!

DUITSCHLAND. — Christelijke liefde. — Te Augersburg in Pruissen ontdekten werklieden, die in de kerk te graven hadden, in den grond een kleine ommuurde ruimte, waarin zij een geraamte vonden, een gebroken stoel, een helm en een paar laarzen. De muren waren bekrast, wat bewees dat daar iemand levend was ingemetseld.

Deze straf was iets zeer gewoons onder de monnikorden van den ouden tijd.

Elk klooster had een « in pace », zooals zoo'n ding genoemd werd. De kerk wilde geen bloed storten, maar wie de geheimen der orde verried, of iets anders deed wat de superieuren niet aanstond, die kreeg den eeuwigen vrede in zoo'n keldertje, waar hij, na een lijkmis, werd ingemetseld.

Bibliophile Jacob zegt in zijn voorwoord voor *Le Convent de Baiano*, 'n geschiedenis van de schanddaden der geestelijken in Napels, in 1577: « In verscheidene kloosters bestond de christelijke liefde en monniken-humaniteit daarin, dat men iemand die ingemetseld werd 'n pond of drie brood meegaf, een kruikje water en een brandende kaars. » Dan werd er natuurlijk niet meer naar omgezien. Bij de afbreking der kloosters in Frankrijk, in 1789, werden in een groot aantal in pace's geraamten gevonden; in velen waren 't brood en 't water niet aangeraakt, hetzij dat het slachtoffer te spoedig gestikt was, hetzij dat de veroordeelde 't niet aanraakte om zijn lijden niet te verlen-gen. (Freethinker.)

AMERIKA. — Dat de wereld meer en meer op haar

kop komt te staan blijkt weer uit het bericht, dat in eene groote fabriek in Illinois *granen* als brandstof gebruikt worden, wegens gebrek aan steenkolen.

't Voedsel van den mensch gebruikt als brandstof en dat terwijl zooveel duizenden naar voedsel snakken, is 't niet hemeltergend?

Anarchistische slachtoffers. — De bekende Alex. Cohen, zooals men weet vroeger Parijsch korrespondent van *Recht voor Allen*, onlangs verbannen wegens zijn anarchisme, uit Frankrijk, geeft in *R. v. A.* de volgende opgave van anarchistische slachtoffers, die hun leven lieten.

Ter dood veroordeeld en ter dood gebracht zijn sedert 1884 de volgende anarchisten:

In 1885, in Duitschland: Reinsdorf, Kuchler en Lieske. In 1884, in Oostenrijk: Kammerer. In 1887, te Chicago: Spies, Parsons, Engel en Fischer — Ling pleegde zelfmoord in zijn cel — In 1892, te Xeres, in Spanje: Lomela, Lebryana, Busiqui en Zarazuela. In 1892, te Parijs, insgelijks Ravachol. In 1893, te Barcelona: Pallas. In 1894 — in de vijf eerste maanden alleen: Vaillant, Emile Henry te Parijs, en te Barcelona, denzelfden dag en hetzelfde uur als Henry, zes andere anarchisten: Bernat, Sogas, Cerezuela, Ars, Sabat en Codina. Totaal drie-en-twintig offers! Zonder nog melding te maken van de tot tien, twintig en meer jaren kerker veroordeelden, wier getal gewis meer dan driehonderd bedraagt.

Spreuken en Gedachten

De strijd tusschen de oude en de nieuwe wereld is aangevangen. Wat zal daarvan de uitkomst zijn? Ik behoor tot degenen die vertrouwen hebben in de toekomst. (*L'Evolution de la Propriété.*)

CH. LETOURNEAU.

Het Paradijs der rijken is gemaakt uit de Hel der armen. VICTOR HUGO.

Wanneer men de dingen goed bestudeert, komt men tot de overtuiging dat de kracht waarover men beschikt, niets is dan de vrees die men anderen inboezemt. E. RENAN.

Hij, die een weinig studie gemaakt heeft van de velerlei buitensporigheden van de meesters tegenover den werkman, begrijpt ten volle dat de werkman meester heeft willen worden.

L. VEUILLOT.

Ons beginsel bestaat in de ontkenning van elk dogma; ons gegeven het niet. Onze methode bestaat in ontkennen, altijd ontkennen; die methode heeft er ons toe geleid als beginselen te stellen: in den godsdienst het Atheïsme, in de politiek de Anarchie, in de huishoudkunde het Niet-bezit.

P. J. PROUDHON.

In de grootst mogelijke gelijkmaking der midde len, waardoor het individu zijn strijd om 't bestaan volhoudt, bestaat het raadsel van de geheele toekomst van het menschelijk geslacht.

L. BÜCHNER.

Leuven

Op Zondag 22 Juli, om 3 1/2 uren namiddag, in de *salle de Paris*

Openbare Meeting

Onderwerp:

WAT WILLEN DE ANARCHISTEN.

Alle man daar heen!

Drukk.-Uitg.: Joz. Drieghe, Vrijdagmarkt 3, Gent.